

alios, sed manibus suis, nec in eisdem fontibus in quibus Christus, sed juxta Salim, & in fonte quodam certo, aique vicino, quia aqua erant multa ibi: Non indicat Evangelista loca, in quibus Christi discipuli baptizabant, quia cum ipsi sequerentur Christum, qui circuibat varia loca, & Castella pradicans, & annuncians regnum: Ipsi autem discipuli per varia loca baptizabant, Christum sequentes, ac concomitantes.

28. Locus autem, in quo Joannes baptizabat, exprimit Evangelista, qui erat in *Enon juxta Salim*: um prius baptizaret in Jordanis flumine juxta Bethaniam, ut patet ex Joan. 1. num. 8 multi putant talem locum celsisse Jesu, ut ipse ibidem baptizaret, & se transtulit in *Enon juxta Salim*: Enon nomen est duarum civitatum, ut notat Toletus; una erat quatuor miliaribus distans a Si hem civitate, altera erat juxta terminos Damasci. Evangelista ut explicat civitatem apponit *juxta Salim*: quae coine dit cum Salem, in quo regnavit Melchisedech Rex Salem; ut indicat D. Hieronymus, in quaest. Hebraicis, eamque docent, & explicant Ribeira in cap. 7. ad Hebraeos a num. 1. Pereira in cap. 14. Genes. a num. 67. cum Joseph & aliis antiquis, de quo vide Mendocam tom. 3. in 1. Reg. cap. 9. vers. 4. n. 15. & recte convenit nomen loco, in quo Joan. baptizabat Salem: & Hebraice idem est ac *sanctas, integritas & pax.*

29. Et veniebant & baptizabantur: multi scilicet, qui ad ipsum veniebant: nondum enim Joannes missus fuerat in carcerem: illa particula: *nondum*: ut notat D. Chrysostr. hom. 28. aperte demonstrat quod adhuc baptizante Christo, Joannes baptizabat usque ad suam Incarnationem, & constanter suum praecursoris munus usque ad mortem praestitit. Divino autem consilio factum est, ut Christo baptizante, adhuc Joann. baptizaret, ut multis rationibus probat D. Thomas 3. part. quaest. 38. artic. 5. & ait: Prima, ex D. Chrysostr. quia si cessasset Joannes baptizare Christo baptizante, existeretur, quod zelo, vel invidia hoc faceret Baptista, seu ira. Secunda, quia discipulos suos in maiorem zelum excitasset. Tertia, quia persistens in baptizando suos auditores, qui ad ipsum confluebant, ad Christum mittebat. Quarta, quia, ut Beda dicit: adhuc permanebat umbra veteris legis, nec debuit praecursor cessare statim, donec veritas clarius manifestaretur. Hac D. Thom.

QUESTIO VI.

Quare Christus communiter non baptizabat, sed tantum per suos discipulos: & qualisnam erat eorum baptismus?

30. Quast. 1. Primo. Quare: an Christus baptizaret? Respondet quod Christus communiter non baptizabat, sed tantum discipuli ex eius mandato, ac commissione, Ita expressè habetur Joan. 4. num. 2. *Jesus non baptizabat, sed discipuli eius*: Ita communiter omnes sancti Patres D. Cyrillus citatus in expositione n. 27. D. Augustin. Epist. 118. ait: *Christi erat Baptismi Sacramentum; ad Discipulos autem baptizandi ministerium pertinebat*: Et hic tract. 15. in Joan. ait: *Baptizabat Christus, quia ipse mundabat; non baptizabat, quia ipse non tingebat; praebant discipuli ministerium corporis*: & ad hoc fuerunt multae rationes convenientes, Primo ut videretur differentia inter Christi & Joannis baptismum; quia ut ait D. Cyrillus citatus in exposit. Joannes ut servus baptismum ministrabat solum suis manibus; Christus ut Dominus per suos ministros. Secundò ut docent ibidem D. Cyrill. D. August. ut ostenderetur vis, & auctoritas, ac duratio utriusque baptismi. Nam baptismus Joan. erat ad tempus determinatum ejus vitae; at verò baptismus Christi usque ad finem saeculi, & inde per ejus ministros, ac successores dabatur. Tertio Theophylact. quia Christus in majoribus occupationibus versabatur docendo; concionando, sanando infirmos, daemones expellendo

Discipuli eius: Ita communiter omnes sancti Patres D. Cyrillus citatus in expositione n. 27. D. Augustin. Epist. 118. ait: *Christi erat Baptismi Sacramentum; ad Discipulos autem baptizandi ministerium pertinebat*: Et hic tract. 15. in Joan. ait: *Baptizabat Christus, quia ipse mundabat; non baptizabat, quia ipse non tingebat; praebant discipuli ministerium corporis*: & ad hoc fuerunt multae rationes convenientes, Primo ut videretur differentia inter Christi & Joannis baptismum; quia ut ait D. Cyrillus citatus in exposit. Joannes ut servus baptismum ministrabat solum suis manibus; Christus ut Dominus per suos ministros. Secundò ut docent ibidem D. Cyrill. D. August. ut ostenderetur vis, & auctoritas, ac duratio utriusque baptismi. Nam baptismus Joan. erat ad tempus determinatum ejus vitae; at verò baptismus Christi usque ad finem saeculi, & inde per ejus ministros, ac successores dabatur. Tertio Theophylact. quia Christus in majoribus occupationibus versabatur docendo; concionando, sanando infirmos, daemones expellendo

Dixi quod Christus communiter non baptizabat quia Christus D. baptizavit Sacratissimam leiparam matrem suam. Euthym. in hoc cap. 3. Joan. ait: *Scribunt quidam Apostolorum temporibus proximi: quod Christus Petrum ac Virginem Mariam baptizavit, Petrus vero reliquos Apostolos: & valde convenientes fuit; ut docet Suarius tom. 2. ad . part. dis. 18. sect. 2. §. Alterum Caput: Ut Virgo Sacratissima esset baptizata a filio suo Jesu ad exemplum aliorum; & quia per baptismum constituuntur, & signantur membra Ecclesiae a Christo instituta, cujus perfectissimum membrum debuit esse Virgo Sacratissima.*

B. Evodius, qui post Divum Petrum Episcopus fuit Antiochia, ut refert Nicephorus lib. 2. cap. 3. ait, quod Christus manibus suis baptizavit Petrum tantummodo, Petrus vero Andream, & filios Zebedaei, id est Joannem, & Jacobum; hi deinceps reliquos Apostolos. Septuaginta autem discipulos Petrus & Joanne baptizaverunt. D. Aug. Epistol. 108. affirmat Apostolos baptizatos fuisse a Christo, & non exprimit, quod solum Petrum baptizaverit; Christus etiam baptizavit Joannem Baptistam: postquam ab eo est baptizatus, ut docent D. Chrysostr. homil. 4. in imperfecto D. Gregorius Nazianz. Orat. 39. & D. Thomas 3. part. quaest. 38. art. 6. ad 3.

Secundò. Quare: An Baptismus discipulorum Christi habuerit eundem effectum, vel praestantiorum baptismi Joannis? Respondet D. Chrysostr. homil. 28. in Joan. non fuisse praestantiorum, & ait: *Si quis interroget quomodo amplius in Joannis baptismate, quam discipulorum fuerit: nihil respondebimus: utrumque baptismum enim similiter Spiritus expers erat: Similiter Joannis. Euthymius, Theoph. Tertull. lib. de Baptismo cap. 11. existimat discipulos baptizasse baptismi Joannis, & ait: Tingebant discipuli Christi, in ministeri, ut Joannes anteprecursor eodem baptismi Joannis: Similiter Rupertus hic ait: Baptizabant discipuli, quomodo a Joanne baptizati fuerant: Confirmatur haec sententia, quia, ante Christi glorificationem Spiritus sanctus non est datus, juxta illud Joan. 7. num. 39. *Nondum erat Spiritus datus, quia nondum**

dum erat Jesus glorificatus: Ergo baptismus discipulorum ante resurrectionem non erat in Spiritu Sancto.

At contraria sententia est vera, & communis quod nempe, baptismus discipulorum Christi erat praestantior baptismi Joannis, gratiamque conferebat; ita communiter Theologi cum Magistro in 4. dist. 3. D. Thom. 3. p. q. 66. ar. 2. Probatur, quia discipuli baptizabant baptismi Christi: atqui baptismus Christi erat perfectior baptismi Joan. ergo erat excellentior. Major ostenditur, quia discipuli baptizabant ex mandato Christi, ut docet D. Aug. datus in limine quaestiois: *Christi erat baptismi sacramentum, ad discipulos autem baptizandi ministerium pertinebat*. Nec enim talia facerent discipuli nisi ex Christi mandato. Minor est manifesta, quia Joannes hoc ponit discrimen inter suum, ac Christi baptismum, quia ipse de se ait. *Ego baptizo in aqua Joan. 1. n. 26. & de Christi baptismi ait: Hic est, qui baptizat in Spiritu sancto. Ibid. n. 33. ergo cum Joanni baptismus esset in aqua, Christi in Spiritu S. evidenter perfectior, & dans gratiam.*

Confirmatur: quia hoc tempore, quo discipuli baptizabant jam sacramentum baptismi erat institutum a Christo; fuit autem institutum in baptismi Christi Matth. 3. n. 15 Ibi materia aquae fuit indicata, ibidem etiam forma indicata est quae est invocatio Sanctissimae Trinitatis, nam persona Patris indicata fuit in voce Patris; Persona filii manifestata fuit his verbis: *Hic est filius meus dilectus*: Persona Spiritus S. indicata fuit per speciem, & figuram columbae. Ita D. Thom. 3. p. q. 66. ar. 2. Pezanti, Cajet. Bellarm. Capreolus, Sayrus, Vivaldus Suarius Va sq. & alii multi, quos in magno numero citat, & sequitur Bonacina tom. 1. disp. 2. q. 2. punct. 1. n. 2. Unde Christus post resurrectionem Matth. 28. 19. mandat baptismum praedicari, & suscipi in toto orbe.

Ergo quando discipuli ex mandato Christi baptizabant, erat, baptismi jam ab ipso instituto; ad quid alius baptismus erat mandandus Illud autem fundamentum oppositae sententiae: *Spiritus nondum erat datus*: visibili signo, ut factum est in die Pentecostes postquam Christus caelos ascendit, & invisibiliter multis antea fuit datus divinus Spiritus sanctificationis, ut Mattheo, Zachaeo, Magdalenae; & hoc totum proveniebat ex meritis Christi praesentibus, & futuris in passione sua; sicut ante mortem suam per sacram Eucharistiam sanctificavit Apostolos; ita D. August. hic D. Thom. D. Bonaventura, Richard. Scot. Sotus; quos citat & sequitur Vasques 3. p. disp. 140. cap. 3. p. 66. art. 3.

Tertio Quare: sub qua forma discipuli Christi ministrabant baptismum? nam Joannes Baptista sub nulla forma ministrabat baptismum, sic & aliqui dixerunt de Christi discipulis, vel quod ministrabant sub nomine Christi D. Ita Sotus, Canus tract. de baptismi. Barrad. tom. 2. lib. 4. cap. 6. §. *Doctor Fanabandus*: Tamen data hac sententia, dicendum erit, quod duplex baptismus institutus est a Christo, nam discipuli baptizabant, ut fuerant mandati, ac edocti a Christo: ergo duplex est baptismus, unus sub nomine Christi, alius sub nomine Patris, Filii, & Spiritus sancti. *Syriaca in Evang. Tom. VI.*

Deinde ipse Iesus praecipit discipulis suis; *Ut nemini dicerent, quod ipse erat Jesus Christus*: Matth. 16. num. 20. Quomodo ergo fieri potest, ut Christus praeciperet suis discipulis, ut baptizarent in nomine ejus, nec Baptista debebat baptizare Christum in nomine ipsius, ex quo minus audiendus est Franciscus Lucas asserens, quod baptizabant sub hac forma: *Poenitentiam agite, appropinquate, regnum Dei.* Franc. Luc.

Mihi verò dicendum videtur, quod baptizabant sub hac forma: *In nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.* Quia ut ait D. August. Augustin. citatus: Discipuli baptizabant ex mandato Christi, & ut ejus ministri instructi sane ab ipso: ergo baptismum quem ipse Dominus instituit; Nam harum personarum Patris, Filii, & Spiritus sancti aliqua cognitio confusa erat in ipsis discipulis, quia illi passim, ut patet ex toto Evangelio, audierant Christum loquentem de Patre, deinde de Filio, deinde Spiritu sancto: ergo in eis ex tam frequentati locutione debebat esse aliqua cognitio confusa, & in hac sententia est Cornelius a Lapide, quamvis non multum Cornel. se explicet.

Joan. 3. num. 25. Facta est autem quaestio ex discipulis Joannis cum ludaeis de Purificatione. Num. 26. Et venerunt ad Joannem, & dixerunt ei. Rabbi qui erat tecum trans Jordanem, cui tu testimonium perhibuisti, ecce hic baptizat, & omnes veniunt ad eum.

VERSIONES.

Syriacus. n. 25. Orta est quaestio uni & c. cum Judaeo uno de purificatione. Arabicus. Inter discipulos & c. & inter ludaeos. Graecus. Igitur facta est. Persicus. Inter unum ex discipulis Joannis, & Judaeum quendam disceptatio fuit de purificatione lotionis. Syriacus n. 26. Magister noster, is, qui tecum erat in transitu & c. ejus tu testatus es de eo, veniunt ad eum multi. Arabicus. Et dicebant ei & c. de quo tu testis factus es & c. & omnis venit ad eum. D. Basilius. Et plures discipulos facit.

EXPOSITIO II.

FACTA est autem Graecus: Igitur facta est: Quia Joannes & discipuli Christi baptizabant

unio corporum, & animum; Ecclesia autem maxime Christo unitur, ita ut cum eo unum corpus mysticum conficiat, & sicut unusquisque membrum de membro; ut explicat Paulus 1. Cor. 12. Est etiam in his magna animorum unio, magnumque fidei, & charitatis vinculum; ut nihil velimus, nisi quod voluntas Divina indicat; nihil audiamus, nec credamus, nisi quod Deus docet, nihil diligamus nisi quod Deus diligendum mandat; est tertia Proles amplissima, quia Ecclesia innumeras gentes Christo peperit: Convivium nuptiale, Christus in Eucharistia; Harum nuptiarum paranympus Joan. Baptista. De his nuptiis loquitur Oseas 2. n. 10. & sponsabo te mihi in sempiternum, & sponsabo te mihi in iustitia, & iudicio, & in misericordia, & in miserationibus, & sponsabo te mihi in fide. Ibi multa Explicatores.

QUÆSTIO VIII.

Quare in his nuptiis celebratis à Christo cum Ecclesia Joannes insigniter dicitur Amicus sponsi.

Um inter Verbum Divinum Incarnatum ac naturam humanam celebrata fuissent nuptiæ, & ipsum Divinum Verbum sit sponsus; in præsentia tamen insigniter Joan. Baptista dicitur Amicus sponsi; & omnis multis quæ antiquitus fiebant in celebritate nuptiarum; de quibus late Josephus Laurentius de moribus Romanorum lib. 2. à cap. 13. Illud maxime notandum, quod ad præsentem institutum pertinet.

In celebritate nuptiarum vocabantur amici Genes. 29. num. 22. Laban. Vocatis multis amicorum turmis ad convivium fecit nuptias, & 1. Machabæorum cap. 9. num. 39. sponsus processit & amici eius, & fratres eius: & Christus Dominus Marc. 1. num. 19. Nunquid possunt filij nuptiarum, quando cum illis est sponsus, sejunare? Filij nuptiarum sunt amici vocati ad nuptias, & inter hos amicos sponsi

vocatos, unus erat princeps, qui propter eminentiam familiaritatis absolute, & sine addito Amicus nuncupabatur, dicitur Machabæorum 1. cap. 11. num. 27. Demetrius rex fecit Joannem principem amicorum: & Daniel. 14. n. 1. Daniel conviva Regis, & honoratus super omnes amicos eius.

In festis ergo nuptialibus, qui coryphæus, ac princeps erat amicorum, solebat sponsus committere ei omnia, quæ ad ipsam nuptialem celebritatem pertinebant, tanquam rem, quæ maxime ad ejus honorem, auctoritatem, ac decentiam spectabant. Rupertus Abbas lib. 2. in Joannem ad cap. 2. ad illa verba: & dicit, Hæc tunc sic ait: Archierichinus dicitur is, qui est sponsi amicus: qui sponso vacante, & feriato à cunctis negotiis nuptiis præest, res necessarias prævidet, convivibus, ac universa domus præminet: & ad hunc sensum explicat Maldonatus, & Janfen.

illud Ecclesiastici 32. n. 1. Rectorem te posuerunt Eccles. 31. noli exelli: esto in illis quasi unus ex ipsis, curam illorum habe, & sic considera, & omni cura tua expleta recumbe, ut lateris propter illos, & ornamentum gratia accipias coronam. Dicitur: Omnis cura tua expleta: Absolutis, nempe nuptialibus conviviis.

Venit Jesus Christus Unigenitus Filius Dei in hunc mundum, ut in sponsam sibi assumeret gentem Ecclesiam, eligendus fuit intimus, ac summus amicus ipsius sponsi, omnium amicorum coryphæus, cui committerentur ea, quæ ad maiestatem, auctoritatem ac dignitatem spectabant; eligitur Joannes per antonomasiam, & sine addito Amicus sponsi, ut diserneret, & præpararet, quæ ad tam magnificas, ac supremas nuptias requirebantur; & inde ipse venit: ut converteret corda patrum in filios, & incredulos ad præsentiam justorum parare Domino plebem perfectam. Luc. 1. n. 17. & inde ipse clamabat. Parate viam Domini, rectas facite semitas ejus, omnis vallis implebitur, & omnis mons, & collis humiliabitur, & erunt prava in directam, & aspera in vias planas, & videbit omnis caro salutare Dei. Luc. 3. n. 5. Explicat D. Augustinus D. Greg. D. Bonav. Videbit omnis caro salutare Dei, ipsum adorans, venerans, ac recipiens.

Joannes verè & absolute amicus sponsi præstitit, quod nullus alius exhibuit, se voluit humiliare, ac deprimere, ut Christus exaltaretur, ac agnosceretur, ut verus Deus ac Messias, Joan. 1. n. 20. Ex quo magnam excellentiam Joannis inter ceteros sanctos considerat. Alii sancti vexati, afflicti, odia, persecutiones, ac molestias, iudæ, & mortem sustinuerunt, quia noluerunt adorare Gentilium Deos Joannem Mercurium, & alios; At Joannes odia, opprobria, persecutiones sustinuit, quia noluit adorari, nec Deus reputari. Guaricus. Abb. ser. 3. de Joanne ait: Nobis non solum miranda, sed imitanda proponitur virtus humilitatis Joannis, quæ major se credi cum potuit, noluit: sanctos, aetis enim amicus sponsi magis amator Domini sui, quam sui, se minus, ut ille cresceret, optabat; & de minoratione sui, gloriam illius augere satagebat. Expende illud, minoratione sui: quippe se deprimens, ne Deus putaretur, gloriam unigeniti filii Dei augere intendebat.

Cum Adamus esset creatus à Deo cum justitia originali, magnæque gratia donatus, omnique scientiarum illustratione imbutus, armatur contra eum diabolus omni fraudulentia, astutia, ac nequitia; ut notat Julius Firmicus Metropolitani. Mediolan. c. 27. de errore prophanarum Religion. & ait: Mihi credite nihil prætermisit diabolus, quod hominem miserum, aut debilitare, aut perdere posset. Quid ergo diabolus in tota sua nequitiarum machinatione fortius, ac validius invenit, ut hominem projiceret à sua felicitate, ac in peccatum impelleret? Nullum aliud tentamentum nisi ei persuadere, quod poterat fieri Deus. In quocumque die comederitis ex eo, aperientur oculi vestri, & eritis sicut Dij: Genes. 3. num. 5. citatus Julius: Hoc erat, ait, quod Evam perderet magister polliceri, eritis sicut Dij. Ex nostro appetitu semper homo majora se quarit. At

Ubi primus homo cadit ibi Joannes erigitur.

D. August.

At hoc telum fortissimum, quod diabolus coniecit in Adamum in statu innocentie, ut eum perderet, volens retorquere in Joannem incassum laboravit; nam firmissimam columnam, etiam in natura lapsa invenit, ita ut nullo jaculo commoveri posset; Alii contempnunt humanas dignitates; Joannes verò Divinas. D. Augustinus Tractat. 4. in Joann. ait: Cum ille posset fallere homines, & putari Christum, & haberi pro Christo tanta gratia, tantaque excellentia fuit in eo & confessus est tam aperit, & dixit: non sum ego Christus.

Joan. 3. num. 30. Illum oportet crescere, me autem minui.

Num. 31. Qui de sursum venit super omnes est, qui est de terra, terra est, & de terra loquitur, qui de caelo venit super omnes est.

Num. 32. Et quod vidit, & audivit, hoc testatur, & testimonium ejus nemo accipit.

VERSIONES.

Syriacus. n. 3. Illum est conveniens crescere.

Persicus. Ut auctior sit, & diminutus sim.

Tertullian. Illum augeri & me diminui.

Syriacus. n. 31. Qui de supernis venit, super omnes est.

Arabicus. Quia qui venit ab excelso, ipse est excelsior qualibet re &c. & qui de terra est, ipse quidem terrenus est, &c.

Aethiopicus. Terrestria loquitur.

Persicus, & Græcus. Qui de caelo venit; omnibus altior est, ipse est super omnia.

Aethiopic. n. 32. Et de quo vidit, & de quo audivit, testatur &c. & nemo est qui recipiat.

Persicus. Testimonium dat. Syriacus. Non homo recipit. S. Prosper. Hoc testificatur.

EXPOSITIO IV.

Illum oportet crescere. Joannes in superiori ostendit Christum esse veram sponsam Ecclesie, seque illius amicum: Et quia omnes non intelligebant parabolam, nunc aperte ac discrete totam rem explanat: Nam cum adversariis distinctè est agendum, illum oportet crescere me autem minui: Et ait, illum oportet. seu ut legit Syriac. Conveniens est crescere: Vera, ac certa fidei cognitione, quod ille sit verus Deus, verusque Messias: Me autem minui: Syriac. in Evang. Tom. VI.

mi: Vera, & certa cognitione, quod non sim Christus, ut vos falsè existimatis, sed servus, & amicus sponsi, illum oportet crescere, non gratia, & virtutibus, nam Christus à primo instanti suæ Incarnat. illarum habuit omnem plenitudinem, sed crescere in auctoritate, estimatione, ac adoratione hominum illorumque opinione. me autem minui. Non meritis, & gratia, sed in opinione, ac estimatione hominum secundum quam reputabatur Christus, quam debent deponere, & solum me, ait Baptista, cognoscere, ut ejus præcursorem, de quo latius questione sequenti.

Qui de sursum venit: Et ne liberè videatur dictum, quod Joannes affirmat illius rationem assignat; cur Jesum crescere oporteat, se autem minui, quia inter Jesum & ipsum magnum est discrimen; quia qui de sursum venit: nempe de caelo superioris, & divinæ naturæ est secundum originem; sic ait Noster D. Cyrillus. Qui ex superiori germine navit radice, veterem conservans naturam, ut unigenitus filius Dei, super omnes est: Non solum super me, sed etiam super omnes Angelos, & homines: ut notat D. Chrysol. in præsentia. Græc. & Persic. legunt, super omnia: In neutro, quod magis dicit, ac si dicat non solum est major super me, ac super omnes homines & Angelos; sed etiam super omnes creaturas, ut omnium conditor.

Qui est de terra, de terra est: Et qui de terra est factus, ac formatus, à terra habens suam originem, nullam præstantiam majorem potest habere, quæ conveniat his, qui sunt de terra, proindeque ejus doctrina, & quidquid illius est, de terra est, & hic triplex est expositio sanctorum Patrum Primò D. Cyrillus. Rup. existimant hæc verba dicta generaliter de omnibus puris hominibus, qui ex terra habent suam originem; & de terra loquitur. Secundò, D. August. Tr. 14. in Joan. existimat quod Baptista de se loquatur, ut pote homo terrenus, si verò D. August. objicias quod Joan. non locutus est terrena sed valde divina, & superna, Respondet: si quid Divinum audistis à Joan. illuminantis est non recipientis: ac proinde Joannes loquebatur divina, non sicut homo ex terra, sed ut illuminatus à D. o. Tertio, D. Chrysolomus homilia 28. hoc refert ad Joannis humilitatem, nam quavis Joannes magna & alta diceret de Christo, Ecce Agnus Dei, ecce qui tollis peccata mundi, & multa alia, tamen comparata hæc cum altissima Christi doctrina, quasi parum, ac humi reptans reputabat, sic ex Divo Chrysolomo ait Euthymius: Joannes de terra se loqui dicit, in comparatione superarum aium Christi sermonum, ostendens sua esse parva, & vilia, si ad ejus que illius erant conferrantur. Ita Theophylactus, D. Thomas, & alii.

Secunda expositio D. August. mihi aptior videtur, quia Joannes secundum suam naturam purè sumptam, ut pote terrenus, solum de terrenis poterat loqui; At verò ut illustratus divina gratia multa & alta, & superna dixit, ac prædicavit, ut ipse testatur Joan. 1. num. 34. Et ego nesciebam, sed qui misit me, ille dixit mihi: Et addit Baptista: Qui de caelo venit super omnes est: Opponens illius dicta his, qui de terra sunt; Nam doctrina, & scientia sequitur naturam